บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดและสร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยการบริหารที่ดีต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารของ เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546 : 5) และแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีของเดมมิ่ง (Deming, 1986 : 88 - 89) และแนวทางในการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2540) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 108 แห่ง รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 539 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน (Proportional Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน จำนวน 91 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาปัจจัยการบริหารทั้ง 2 ปัจจัย พบว่า ปัจจัยภายใน อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยภายนอก อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาตามขั้นตอนการดำเนินงาน พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการดำเนินการ ขั้นตอนการนำผลการประเมินมาปรับปรุง และขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง (r_{xy} = 0.593) และเป็นความสัมพันธ์ทางบวก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่ามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางทั้ง 2 ปัจจัย เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ดังนี้ ปัจจัยภายนอก (r_{xy} = 0.563) และปัจจัยภายใน (r_{xy} = 0.561)

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหาร แต่ละตัวแปรกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในระดับปานกลาง 7 ด้าน เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ดังนี้ ด้านสังคม ($X_{2.1}$) (r_{xy} = 0.535) ด้านโครงสร้างองค์กร ($X_{1.5}$) (r_{xy} = 0.461) ด้านวัฒนธรรมองค์กร ($X_{1.6}$) (r_{xy} = 0.444) ด้านภาวะผู้นำ ($X_{1.7}$) (r_{xy} = 0.442) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($X_{1.3}$) (r_{xy} = 0.432) ด้านเทคโนโลยี ($X_{2.4}$) (r_{xy} = 0.412) ด้านการเมือง ($X_{2.3}$) (r_{xy}= 0.402) และนอกนั้นมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ จำนวน 4 ด้าน เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ดังนี้ ด้านบุคลากร ($X_{1.1}$) (r_{xy} = 0.398) ด้านงบประมาณ ($X_{1.2}$) (r_{xy}= 0.389) ด้านสภาพแวดล้อม ($X_{1.4}$) (r_{xy}= 0.383) และด้านเศรษฐกิจ ($X_{2.2}$) (r_{xy}= 0.313)

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในแต่ละขั้นตอน พบว่า ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในระดับปานกลางทุกขั้นตอนคือ ขั้นตอนการวางแผน (r_{xy}= 0.582) ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา (r_{xy}= 0.525) ขั้นตอนการนำผลการประเมินปรับปรุงงาน (r_{xy}= 0.514) และขั้นตอนการดำเนินงาน (r_{xy}= 0.487)

4. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านสังคม ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากร ด้านการเมือง โดยส่วนด้านสภาพแวดล้อม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถเขียนสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{tot} = 1.451 + 0.243\,X_{2.1} + 0.122\,X_{1.5} + 0.102\,X_{1.1} + 0.094\,X_{2.3} + 0.065\,X_{1.4}$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{tot} = 0.336X_{2.1} + 0.144X_{1.5} + 0.115\,X_{1.1} + 0.143\,X_{2.3} + 0.092\,X_{1.4}$$

4.1 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ขั้นตอนการวางแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านสังคม ด้านบุคลากร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_1 = 1.549 + 0.309\,X_{2.1} + 0.184\,X_{1.1} + 0.135\,X_{1.5} + 0.103\,X_{1.4} + 0.079\,X_{2.3} - 0.083\,X_{2.2} - 0.131\,X_{1.3}$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_1 = 0.440\,X_{2.1} + 0.212\,X_{1.1} + 0.162\,X_{1.5} + 0.150\,X_{1.4} + 0.124\,X_{2.3} - 0.132\,X_{2.2} - 0.143\,X_{1.3}$$

4.2 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ขั้นตอนการดำเนินการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านสังคม ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ส่วนด้าน

วัฒนธรรมองค์กร ด้านงบประมาณ ด้านการเมือง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านเทคโนโลยีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_2 = 1.640 + 0.209\,X_{2.1} + 0.135X_{1.4} + 0.103X_{1.6} + 0.090X_{1.2} + 0.083X_{2.3} + 0.080X_{2.4} - 0.138\,X_{2.2}$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_2 = 0.268X_{2.1} + 0.177X_{1.4} + 0.110X_{1.6} + 0.107X_{1.2} + 0.117X_{2.3} + 0.091X_{2.4} - 0.198\,X_{2.2}$$

4.3 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมองค์กร และด้านวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_3 = 1.191 + 0.352\,X_{2.1} + 0.171X_{1.6} + 0.141X_{1.3}$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_3 = 0.394X_{2.1} + 0.160\,X_{1.6} + 0.122\,X_{1.3}$$

4.4 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ขั้นตอนการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านโครงการองค์กร ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยี ด้านการเมืองและด้านสังคม ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_4 = 1.210 + 0.193\,X_{1.5} + 0.159\,X_{1.2} + 0.122\,X_{2.4} + 0.114\,X_{2.3} + 0.109\,X_{2.1}$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_4 = 0.183\,X_{1.5} + 0.166\,X_{1.2} + 0.120\,X_{2.4} + 0.140\,X_{2.3} + 0.122\,X_{2.1}$$

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้า สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีการตื่นตัวในเรื่องของการบริหาร เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 47ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก และได้กำหนดไว้ในมาตรา 48 ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก นอกจากนี้มาตรา 49 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี และต้องเสนอผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน สถานศึกษาจึงต้องพัฒนาการจัดการศึกษาของตนและแสดงภาระความรับผิดชอบให้ประจักษ์แก่สังคมว่า สถานศึกษามีประสิทธิผลใน 2 ประเด็นหลัก คือ ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง และสถานศึกษามีศักยภาพในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายอย่างแท้จริง (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2542 : 2) ตลอดจนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ได้จัดการประชุม อบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องมาโดยตลอดและอย่างทั่วถึง จึงทำให้การใช้ปัจจัยการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพรัช มณีโชติ (2544 : 139 - 143) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษากับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา ตามทรรศนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่าโดยภาพรวมทุกปัจจัย คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านชุมชน ด้านการสนับสนุนอื่น ๆ ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และพบว่า ปัจจัยด้านบริหารจัดการมีความสำคัญที่สุด 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนแต่ละขนาด พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน คือ ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา

ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษากับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีสมร แป้งหอม (2545 : 140) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ระดับปัจจัยการบริหารและระดับการประกันคุณภาพในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก

เมื่อแยกพิจารณาปัจจัยการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยภายใน อยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546 : 106) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรค์ต่อการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านวัฒนธรรมองค์การและด้านภาวะผู้นำ สำหรับปัจจัยด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยภายนอก มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ในปัจจัยด้านการเมือง ส่วนปัจจัยด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจและด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะปัจจัยด้านการเมืองซึ่งเป็นเรื่องของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายในเป็นแรงผลักดันให้โรงเรียนเร่งการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีนโยบายที่ให้สถานศึกษารับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดหรือจากหน่วยงานภายนอก ช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน ส่งผลให้มีการพัฒนาบุคลากรและเกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา มีการนิเทศให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดคือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2อย่างต่อเนื่องเป็นการกระตุ้นให้สถานศึกษามีการใช้ปัจจัยด้านการเมืองอยู่ในระดับมาก แต่ด้านเทคโนโลยีซึ่งหมายถึงเครื่องมือทุกชนิด และวิธีการได้ถูกนำมาใช้เพียงระดับปานกลางเท่านั้น สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจากการที่เทคโนโลยีและอุปกรณ์มีจำนวนจำกัด

2. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงดาว ทองผ่อง (2543 : 109) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่พบว่า มีการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ ชาติชาย พิมพิไสย (2543 : 56) ซึ่งได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อให้เป็นไปตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสามารถใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาจึงได้สนับสนุนงบประมาณ จัดอบรมบุคลากร จัดทำเอกสารคู่มือต่างๆ ฯลฯ เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน นอกจากนี้ ยังได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ก็ได้ดำเนินการตามนโยบายโดยจัดให้มีกิจกรรมหลายประการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ จึงทำให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีการตื่นตัวให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในเพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภาคเอกชนได้จัดให้มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดนิทรรศการ เผยแพร่ความรู้ ในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา จะมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสถานศึกษาหลายแห่งให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความรู้และความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

เมื่อแยกพิจารณาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในแต่ละขั้นตอน พบว่า เมื่อแยกพิจารณาตามขั้นตอนการดำเนินงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ขั้นตอน เรียงตามลำดับคือ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการดำเนินการ ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีสมร แป้งหอม (2545 : 96) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่พบว่า ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและอยู่ในอันดับที่สูงสุดสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชาติชาย พิมพ์ไสย (2543 : 58) ที่ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา (การวางแผนการปฏิบัติงานและ การดำเนินการตามแผน) และด้านการตรวจสอบและปรับปรุง (การตรวจสอบประเมินผลและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน) มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เพราะเป็นขั้นตอนของการลงมือปฏิบัติ หลังจากที่ได้มีการเตรียมการทุกอย่างไว้พร้อมแล้ว ถือเป็นเรื่องที่ทุกโรงเรียนจะต้องดำเนินการปฏิบัติและต้องปฏิบัติ ให้ครบวงจรของกระบวนการบริหารที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้เสนอแนวทางไว้ 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน (Plan – P) การปฏิบัติตามแผน (Do – D) การตรวจสอบและประเมินผล (Check – C) และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act – A) การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นสิ่งที่อยู่ในกระบวนการทำงานตามปกติของโรงเรียน ดังนั้นจึงทำให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและเป็นความสัมพันธ์ทางบวก โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจะต้องอาศัยปัจจัยการบริหารเป็นส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพรัช มณีโชติ (2544 : 143 - 145) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษากับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา คือ ด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน การบริหารจัดการชุมชน และการสนับสนุนอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา และมีความสัมพันธ์ทางบวก

4. ปัจจัยการบริหารที่สามารถทำนายการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 คือ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน โดยเรียงลำดับปัจจัยการบริหารจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านสังคม ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านบุคลากร ด้านการเมือง และด้านสภาพแวดล้อม ดังนี้

สำหรับปัจจัยภายนอก ตัวแปรด้านสังคมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ดีที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสภาพชุมชนแวดล้อมสถานศึกษาเข้มแข็งและรวมตัวกันได้ดี ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ชุมชนให้ความสำคัญและคุณค่าในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ร่วมดำเนินการและร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน ชุมชนให้การสนับสนุนการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน ส่งผลให้มีการพัฒนาบุคลากรและเกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา มีการนิเทศให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด นอกจากนี้สถานศึกษาต้องมีความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานภายนอก มีการประสานความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง และองค์การต่าง ๆ ถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเรื่องหนึ่ง สำหรับการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นดำเนินการจัดการศึกษาเป็นการระดมทรัพยากร ตลอดจนภูมิปัญญามาใช้ให้เกิดประโยชน์ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนและครูจึงต้องร่วมมือประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและรายงานการดำเนินงานในการจัดการศึกษาให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ เอกชน ผู้ปกครอง ชุมชนได้ทราบและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การบริจาคทรัพย์สิน เงินทอง สิ่งของ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรม การประชุม การพัฒนาโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา เช่น การทำหน้าที่ของกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน การร่วมกำหนดเป้าหมายการศึกษาในมาตรฐานโรงเรียน การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน การมามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

สำหรับปัจจัยภายในตัวแปรด้านวัฒนธรรมองค์การ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ดีที่สุด เนื่องจากลักษณะการปฏิบัติงานของบุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม วัฒนธรรมการทำงานในสถานศึกษา มีลักษณะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ทุกคนเข้าใจตรงกันและยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ บุคลากรยอมรับและเห็นคุณค่าของการประเมินเพื่อพัฒนางาน บุคลากรในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันด้วยความจริงใจและเกื้อกูลกัน บรรยากาศในสถานศึกษามีความไว้วางใจและให้เกียรติซึ่งกันและกัน บรรยากาศในสถานศึกษาเอื้อต่อการพัฒนาและ

การเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมอร์เรย์ (Murray อ้างถึงใน สมจิตร แก้วนาค, 2543 : 46) ซึ่งศึกษาศักยภาพของชุมชนออสเตรเลียต่อการใช้ระบบบริหารคุณภาพ TQM ที่พบว่า การร่วมมือของทีมงานควรให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการมอบอำนาจ บทบาท และมอบหมายความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม จะทำให้ชุมชนมีศักยภาพ และโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้บุคลากรแต่ละคนได้ทำงานตามความชำนาญเฉพาะอย่าง ตลอดจนจัดหาเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ดังที่ สเตรียรส์ (Steers, 1977 : 113) ได้กล่าวว่า ลักษณะของบุคลากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ นอกจากนี้ผลการวิจัยของเฮอร์ซเบอร์ก (Herzberg, 1959 : 4) ยังพบว่า มีปัจจัย 2 ประการ ที่เกี่ยวข้องกับความพอใจและความไม่พอใจ ในการทำงานประกอบด้วย 1) ปัจจัยจูงใจ ได้แก่ ลักษณะของงาน ความสำเร็จของงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่ ความรับผิดชอบและงานที่ท้าทายและ 2) ปัจจัยอนามัย ได้แก่ เงินเดือน สถานภาพความมั่นคง สัมพันธภาพระหว่างบุคคล นโยบาย และการบังคับบัญชา โดยทั้งนี้มีความเชื่อว่าปัจจัยจูงใจมีส่วนต่อการเพิ่มผลผลิต แต่ปัจจัยอนามัยไม่ใช่สิ่งที่จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น หากแต่ทั้งสองปัจจัยถือว่าเป็นข้อกำหนดเบื้องต้นที่จะป้องกันมิให้คนไม่พอใจในงานที่ทำ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจินต์ นิ่มอนงค์ (2537 : 154) ที่พบว่า ปัจจัยเป็นตัวกำหนดประสิทธิผลของการปฏิบัติงานและผลักดันให้การดำเนินงานขององค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย คือ ปัจจัยด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติของมนุษย์ที่ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ต้องการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ มีผลให้องค์การต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอยู่ตลอดเวลา เพื่อหาสิ่งใหม่ ๆ มาตอบสนองความต้องการของตนเอง ตลอดจนองค์การให้ได้มากที่สุด ดังแนวคิดของเสตียรส์ (Steers, 1997 : 182) ที่กล่าวว่า การบริหารที่จะนำไปสู่ความมีประสิทธิผลขององค์การ คือ ความสามารถขององค์การในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป การประกันคุณภาพภายในก็เช่นเดียวกัน ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคข้อมูลข่าวสาร และจะต้องบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้านวัฒนธรรมองค์การ ซึ่งรายละเอียดประกอบด้วยลักษณะการปฏิบัติงานของบุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม วัฒนธรรมการทำงานในสถานศึกษามีลักษณะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ทุกคนเข้าใจตรงกันและยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ บุคลากรยอมรับและเห็นคุณค่าของการประเมินเพื่อพัฒนางานบุคลากร ในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันด้วยความจริงใจและเกื้อกูลกัน บรรยากาศในสถานศึกษามีความไว้วางใจและให้เกียรติซึ่งกันและกัน บรรยากาศในสถานศึกษาเอื้อต่อการ

พัฒนาและการเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมอร์เรย์ (Murray อ้างถึงใน สมจิตร แก้วนาค, 2543 : 46) ซึ่ง ศึกษาศักยภาพของชุมชนออสเตรเลียต่อการใช้ระบบบริหารคุณภาพ TQM ที่พบว่า การร่วมมือของทีมงานควรให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการมอบอำนาจ บทบาท และมอบหมายความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม จะทำให้ชุมชนมีศักยภาพ และโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้บุคลากรแต่ละคนได้ทำงานตามความชำนาญเฉพาะอย่าง ตลอดจนจัดหาเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ดังที่ สเตรียรส์ (Steers, 1977 : 113) ได้กล่าวว่า ลักษณะของบุคลากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ นอกนาจกนี้ผลการวิจัยของเฮอร์ซเบอร์ก (Herzberg, 1959 : 4) ยังพบว่ามีปัจจัย 2 ประการ ที่เกี่ยวข้องกับความพอใจและความไม่พอใจ ในการทำงานประกอบด้วย 1) ปัจจัยจูงใจ ได้แก่ ลักษณะของงาน ความสำเร็จของงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่ความรับผิดชอบและงานที่ท้าทายและ 2) ปัจจัยอนามัย ได้แก่ เงินเดือน สถานภาพความมั่นคง สัมพันธภาพระหว่างบุคคล นโยบาย และการบังคับบัญชา โดยทั้งนี้มีความเชื่อว่าปัจจัยจูงใจมีส่วนต่อการเพิ่มผลผลิต แต่ปัจจัยอนามัยไม่ใช่สิ่งที่จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น หากแต่ทั้งสองปัจจัยถือว่าเป็นข้อกำหนดเบื้องต้นที่จะป้องกันมิให้คนไม่พอใจในงานที่ทำและสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุจินต์ นิ่มอนงค์ (2537 : 154) ที่พบว่า ปัจจัยเป็นตัวกำหนดประสิทธิผลของการปฏิบัติงานและผลักดันให้การดำเนินงานขององค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย คือ ปัจจัยด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติของมนุษย์ที่ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ต้องการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ มีผลให้องค์การต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอยู่ตลอดเวลาเพื่อหาสิ่งใหม่ ๆ มาตอบสนองความต้องการของตนเอง ตลอดจนองค์การให้ได้มากที่สุด ดังแนวคิดของ เสตียรส์ (Steers,1997 : 182) ที่กล่าวว่า การบริหารที่จะนำไปสู่ความมีประสิทธิผลขององค์การ คือ ความสามารถขององค์การในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป การประกันคุณภาพภายในก็เช่นเดียวกัน ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคข้อมูลข่าวสารและจะต้องบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากข้อค้นพบของการวิจัยที่ พบว่า ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในทางบวกและอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการดำเนินงาน ร่วมกับคณะครูและผู้เกี่ยวข้องจัดหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เช่น ด้านการดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม การจัดหาเทคโนโลยี การสร้างแรงจูงใจในการทำงานเป็นทีม ฯลฯ เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากข้อค้นพบของการวิจัยที่ พบว่า ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในทางบวกและอยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับแรก คือ ปัจจัยด้านสังคม ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรพัฒนาตนเองให้มีความมุ่งมั่นในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ทำหน้าที่ประสานสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ร่วมสร้างสังคมที่ดีงามให้เป็นสังคมที่มีคนดี มีสำนึกที่ดี มีธรรมะอยู่ในจิตใจที่สามารถพัฒนาจิตใจทำให้สังคมดีขึ้น สังคมเป็นกลุ่มบุคลที่มีความสัมพันธ์กันตามระเบียบ กฎเกณฑ์ โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในอันที่จะทำนุบำรุงส่งเสริมให้สังคมนั้น ๆ เป็นปึกแผ่น เจริญรุ่งเรือง เพื่อความอยู่ดีมีสุขยั่งยืนมั่นคงตลอดไป และเป็นสังคมที่มีสมาชิกทุกคนสมบูรณ์พร้อมด้วยคุณสมบัติของคนดี รับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะนำมาเป็นผู้ที่ตัดสินใจได้รวดเร็ว แม่นยำ และถูกต้อง มีความสามารถในการกระตุ้นจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ มีทักษะในการวางแผน กำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้รูปแบบการบริหารที่ให้บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นเพราะว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ จะต้องเห็นความสำคัญของสังคมรู้ว่าสังคมดีเป็นอย่างไรที่จะทำอะไรให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมเป็นอันดับแรก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

2. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา